U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **J. V.,** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o žalobě ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci, pod sp. zn. 72 Ad 5/2011, o námitce podjatosti,

takto:

Samosoudkyně Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, JUDr. Martina Radkova **není** vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci, pod sp. zn. 72 Ad 5/2011.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 14. 10. 2010, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 4. 2010, č. j. X, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o částečný invalidní důchod. Usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 14. 7. 2011, č. j. 72 Ad 5/2011 - 31, byl ustanoven znalcem prof. MUDr. Milan Kovanda, CSc., kterému bylo uloženo, aby vypracoval znalecký posudek o zdravotním stavu žalobce. Současně krajský soud uložil žalobci povinnost zaplatit ve stanovené lhůtě zálohu na náklady důkazu znaleckým posudkem ve výši 6000 Kč s tím, že v případě jejího neuhrazení nebude tento důkaz proveden. Žalobce zálohu ani po urgenci krajského soudu nesložil, a proto byl usnesením ze dne 30. 8. 2011, č. j. 72 Ad 5/2011 - 40, ustanovený znalec zproštěn od podání znaleckého posudku.

Žalobce přípisem ze dne 8. 9. 2011 požádal o okamžité odvolání soudkyně JUDr. Radkové z jeho případu. Vzhledem k obsahu tohoto podání byl žalobce krajským soudem vyzván, aby ve stanovené lhůtě soudu sdělil, zda tímto podáním mínil námitku podjatosti a jaké jsou její důvody. Na tuto výzvu žalobce reagoval přípisem ze dne 4. 11. 2011, ve kterém sdělil, že trvá na trestním stíhání JUDr. Radkové. Dále uvedl, že tato soudkyně neuznala jeho zdravotní stav posouzený odbornými lékaři a posílá jej zbytečně k dalšímu znalci. Podle jeho názoru ho ohrožuje na životě nejen ministerstvo práce a sociálních věcí, ale i krajský soud, který by měl být nezávislý, a soudkyně Radkova si

myslí, že simuluje. Závěrem pak žalobce uvedl, že tuto soudkyni nechce a neuzná ani její rozsudek.

K námitce podjatosti se vyjádřila soudkyně JUDr. Martina Radkova tak, že se necítí být podjatá, k účastníkům řízení nemá žádný vztah, zná je pouze ze služebního styku a nejsou ji známy okolnosti, které by ji z projednávání a rozhodnutí ve věci vylučovaly. Není ji znám ani důvod, pro který by bylo možno pochybovat o její podjatosti.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Jde-li o důvody uvedené v ust. § 8 odst. 1 první věta s. ř. s., může poměr k věci vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a žalobce je ani netvrdí.

Žalobce důvod podjatosti spatřuje v tom, že na soudkyni JUDr. Martinu Radkovou podal trestní oznámení. Tyto skutečnosti by za sice za určitých okolností mohly založit (subjektivní) negativní vztah soudkyně k žalobci, který by mohl vyvolat pochybnosti o podjatosti soudkyně a nestrannosti jejího rozhodování, ale z vyjádření soudkyně nelze dovodit, že by podání trestního oznámení založilo její negativní vztah k žalobci, který by ovlivnil její další rozhodovací činnost. V tomto směru lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2009, č. j. Nao 36/2009 - 49, v němž bylo vysloveno, že *„soudce ve výkonu své veřejné funkce musí být připraven na konfrontaci s byť i nedůvodnou a nepodloženou kritikou a na nikoliv přátelské jednání účastníků, aniž by jej tyto skutečnosti automaticky vyloučily z projednání a rozhodování věci". Ve vztahu k podanému trestnímu oznámení účastníkem řízení proti soudci dospěl ve stejném usnesení Nejvyšší správní soud k závěru, že podá-li účastník řízení podnět k prošetření trestného činu, jehož se měl dopustit soudce rozhodující v jeho věci, nezaloží to zpravidla bez dalšího důvod pro vyloučení tohoto soudce z projednávání a rozhodování v dané věci. Jak Nejvyšší správní soud uvedl dále, „opačný přístup by mohl velmi snadno vyústit v možnost účastníků ovlivňovat složení ve věci rozhodujícího senátu např. podáváním byť i zcela zjevně a zřejmě nedůvodných trestních oznámení, která by pak automaticky vedla k vyloučení soudce. (...) Podání trestního oznámení*

na soudce účastníkem pro jeho rozhodovací činnost jistě může za určitých okolností v soudci vyvolat nepřátelský postoj vůči tomuto účastníku. Na druhé straně lze jen těžko uzavřít, že tato skutečnost vždy a automaticky vyvolá negativní vztah soudce k účastníku řízení. V tomto směru se však posouzení jednotlivých případů vzpírá zobecnění a vždy se bude odvíjet od vážení různých skutečností, pojících se s konkrétní věcí.“

V dané věci není zřejmé, že by soudkyně JUDr. Martina Radkova v souvislosti s podáním trestního oznámení získala negativní vztah k žalobci, který by ji vylučoval z dalšího rozhodování.

Jako další důvod pro vyloučení soudkyně JUDr. Martiny Radkové žalobce uvedl, že neuznala jeho zdravotní stav posouzený odbornými lékaři a posílá jej zbytečně k dalšímu znalci. To znamená, že důvodem návrhu žalobce na vyloučení soudkyně JUDr. Martiny Radkové je její procesní postup v dané věci. Ten ale nemůže být legitimním důvodem, který by mohl vést k vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení, které zpochybňovat jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti.

Námitka podjatosti uplatněná žalobcem tak neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření soudkyně JUDr. Martiny Radkové či z obsahu soudního spisu neplyne nic, co by vyvolalo pochybnosti o její nepodjatosti.

Vzhledem k výše uvedenému není návrh žalobce na vyloučení soudkyně JUDr. Martiny Radkové z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 72 Ad 5/2011 důvodný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu